

overzicht medische zorg

MEDISCHE ZORG	STAPPEN	FORMULIEREN
Huis-tuin-en-keuken medische zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Kleine medische handelingen zoals pleisters plakken, temperatuur opnemen en splinters verwijderen, horen bij de terugkerende werkzaamheden van de pedagogisch medewerker/gastouder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet nodig
Toedienen van medicijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders vragen het toedienen van medicijnen aan via de Medicijnverklaring. • Pedagogisch medewerker/gastouder beslist of toediening werkbaar is. Met medicijnen op doktersrecept stemmen we meestal in. 	<ul style="list-style-type: none"> • Medicijnverklaring
Zorg voor kinderen die ernstige medische risico's lopen Bijvoorbeeld op een levensbedreigende allergieaanval of epilepsie.	<ul style="list-style-type: none"> • Clustermanager/contactpersoon gastouderbureau overlegt met pedagogisch medewerker/gastouder, ouders en eventueel behandelend arts of plaatsing haalbaar is. • Bij besluit tot plaatsing: afspraken die waarborgen dat alle medewerkers weten wat het risico is en hoe te handelen. • Clustermanager/contactpersoon gastouderbureau en ouder bespreken om de drie maanden de situatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verklaring over opvang kind met ernstig medisch risico.
Voorbehouden medische handelingen Zoals het geven van injecties of inbrengen van een sonde.	<ul style="list-style-type: none"> • Clustermanager/contactpersoon gastouderbureau overlegt met pedagogisch medewerker/gastouder, ouders en eventueel behandelend arts of plaatsing haalbaar is. Plaatsing is alleen mogelijk als een derde de medische handelingen bij de locatie/gastouder komt uitvoeren of als pedagogisch medewerkers/gastouders instructies krijgen (geautoriseerd). 	<ul style="list-style-type: none"> • Autorisatieformulier • Verklaring voorbehouden medische handelingen

Vragen

Met vragen over medisch handelen kun je terecht bij de clustermanager, het hoofd van het gastouderbureau of bij beleidsmedewerker Mireille Aarts: m.aarts@kion.nl.

Postbus 66
6500 AB Nijmegen

T (024) 360 20 58
www.kion.nl

 www.twitter.com/KION_Nijmegen
 www.facebook.com/KIONNijmegen

Tekst Afdeling Communicatie
Fotografie de verBeelding, Nijmegen
Vormgeving OptimaForma, Nijmegen
Druk Weemen Druwerk en
Communicatie, Haps

Februari 2014

Medisch handelen en medische risico's

Altijd opvang. Altijd in de buurt.

Het komt regelmatig voor dat kinderen die naar de opvang komen, medische zorg nodig hebben. Deze zorg kan variëren van het plakken van pleisters, het toedienen van medicijnen, het voorkomen van allergische aanvallen of soms zelfs het toedienen van (insuline-)injecties. Sommige zorg is complexer dan andere. Sommige kinderen lopen een groter gezondheidsrisico dan anderen. We maken bij medisch handelen daarom onderscheid tussen verschillende situaties en hanteren hiervoor verschillende afspraken.

Zorgen voor kinderen

We vinden het belangrijk dat onze locaties en gastouderopvang toegankelijk zijn. In principe willen we dat alle ouders die bij ons terecht willen, dit ook kunnen. Voorwaarde is dat we een kind de zorg kunnen bieden die nodig is. Hiermee is meteen duidelijk dat er grenzen zijn aan onze toegankelijkheid. Sommige kinderen hebben medische zorg nodig die onze deskundigheid en mogelijkheden te boven gaat.

Wij bieden gewone, reguliere kinderopvang. Gecompliceerde medische handelingen horen niet tot de dagelijkse handelingen van pedagogisch medewerkers of gastouders. Zij hebben hiervoor ook geen opleiding.

Door het grote aantal kinderen bij een peutergroep, kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang is de situatie anders dan thuis of op school. Er zijn genoeg redenen om zorgvuldig af te wegen of we een kind dat medisch risico loopt en medische zorg nodig heeft, hier de zorg kunnen bieden die het nodig heeft. Opvang bij een gastouder kan dan soms een alternatief zijn.

Verschillende soorten medische zorg

Huis-tuin-en-keuken medische zorg

Eenvoudige medische zorg zoals het plakken van pleisters, het verbinden van wondjes en het meten van de lichaamstemperatuur, horen tot de regelmatig terugkerende werkzaamheden van pedagogisch medewerkers en gastouders.

Toedienen van medicijnen

Het toedienen van medicijnen is al minder vanzelfsprekend. We dienen alleen medicijnen toe op verzoek van ouders. Hiervoor vullen ouders een medicijnverklaring in. Dit geldt ook voor homeopathische middelen. We werken met een medicijnverklaring om goed te weten welk medicijn een kind nodig heeft, de dosering en hoe en wanneer het gegeven moet worden. Maar ook om af te kunnen wegen of toediening werkbaar is. In sommige gevallen kost het geven van medicijnen een medewerker zoveel tijd dat de aandacht voor de groep er onder lijdt. Pedagogisch medewerkers of gastouders beoordelen of toediening werkbaar is. Bij twijfel overleggen zij met de clustermanager of de contactpersoon van het gastouderbureau.

In sommige gevallen moet een medicijn met behulp van een complexe medische handeling worden toegediend, bijvoorbeeld door het geven van een injectie. In dit geval gaat het om een zogenaamde 'voorbehouden medische handeling'. Deze mogen we in principe niet uitvoeren. Zie verder bij 'voorbehouden medisch handelingen'.

Zorg voor kinderen die ernstige medische risico's lopen

Sommige kinderen lopen een extra groot gezondheidsrisico, zoals kinderen met een ernstige (voedsel)allergie of epilepsie. Bij deze kinderen is een voortdurende alertheid en meer toezicht van pedagogisch medewerkers of gastouders nodig. Ook kan adequaat en doortastend handelen noodzakelijk zijn.

Of we de benodigde oplettendheid kunnen bieden, hangt af van het risico dat het kind loopt en van de situatie in de groep of bij de gastouder. Zo kunnen we niet altijd voorkomen dat een jong kind met een ernstige notenallergie speelgoed in de mond stopt waar even daarvoor een kind mee speelde dat een boterham met pinda's at. In een groepssituatie loopt dit kind grotere risico's.

Voor kinderen die allergisch zijn voor wespsteken geldt dat we goed moeten weten wat te doen als een wesp het kind steekt en dat we van de ouders de benodigde noodmedicatie krijgen. Uiteraard zorgen we ervoor dat alle medewerkers die met het kind te maken krijgen heel goed weten welk risico het kind loopt en wat te doen in geval van nood.

Of we het verantwoord vinden om een kind dat een ernstig gezondheidsrisico loopt bij ons op te vangen, wegen we per situatie af. Deze afweging is maatwerk en uiteraard betrekken we de ouders hierbij. We vinden het belangrijk dat ouders zich bewust zijn van de mogelijke risico's. We vragen ouders daarom vooraf een verklaring hierover te ondertekenen.

Voorbehouden medische handelingen

Het komt voor dat kinderen, tijdelijk of structureel, professionele medische zorg nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan het geven van een injectie of het inbrengen van een neus/maagsonde. Deze vorm van medische zorg noemt men 'voorbehouden medische handelingen'. Alleen artsen of verpleegkundigen mogen deze uitvoeren. Pedagogisch medewerkers of gastouders kunnen dit in principe niet doen. Kinderen die deze zorg nodig hebben, kunnen we dus meestal niet plaatsen.

Uitzonderingen

Soms is het mogelijk dat iemand van de thuiszorg de benodigde zorg bij de vestiging of bij de gastouder komt verlenen. Ook zijn enkele gastouders verpleegkundige, waardoor het mogelijk is dat zij de nodige extra zorg kunnen bieden. En er zijn enkele voorbehouden medische handelingen die pedagogisch medewerkers en gastouders wel kunnen uitvoeren. Sommige handelingen zijn dankzij praktische hulpmiddelen tegenwoordig zo eenvoudig dat een pedagogisch medewerker of gastouder ze snel kan leren. Zo is er het 'insulinekastje' voor kinderen met diabetes of de 'Epipen' voor kinderen die allergisch zijn voor wespensteken. Voorwaarde is wel dat de pedagogisch medewerkers of gastouder bereid zijn deze handelingen uit te voeren en instructies krijgen van een arts of verpleegkundige. In dit geval tekenen betrokkenen een zogenaamd 'autorisatieformulier'*. Ouders verklaren schriftelijk dat ze zich bewust zijn van het feit dat ze medische handelingen vragen waartoe medewerkers niet zijn opgeleid.

Ook in dit geval zorgen we ervoor dat alle medewerkers die met het kind te maken krijgen heel goed weten welke handelingen noodzakelijk zijn en welke pedagogisch medewerkers of gastouders dit doen.

* Voor een Epipen, een noodmedicatie bij wespensteekallergie, is een autorisatie formulier gewenst maar niet noodzakelijk. In levensbedreigende situaties achten we dat iedereen naar beste vermogen handelt, geautoriseerd of niet.

EERSTE HULP BIJ ONGEVALLEN

Natuurlijk lopen alle kinderen die naar de opvang komen enig risico op een ongeluk. Hoewel we ons best doen niet alleen een uitdagende, maar ook een veilige omgeving te bieden, kunnen we ongelukken niet uitsluiten. Daarom volgt iedere pedagogisch medewerker een cursus 'Eerste hulp bij Kinderongevallen'. Een keer per anderhalf jaar volgen ze een herhalingscursus. Alle gastouders zijn in het bezit van een geregistreerd EHBO certificaat, gericht op jonge kinderen. Regelmatig organiseren we verschillende opfrisavonden. Pedagogisch medewerkers en gastouders weten in geval van nood hoe ze moeten handelen.